

УДК 330.4

Басарукіна В. О.¹, Шишканова Г. А.²

¹ студ. гр. БАД-417 НУ «Запорізька політехніка»

² доц. НУ «Запорізька політехніка»

ПОБУДОВА ЕКОНОМЕТРИЧНОЇ МОДЕЛІ «ПОПИТ-ЦІНА-ПРИБУТОК»

При формуванні ціни підприємці стикаються з багатьма проблемами. Коли вони занижують ціни, попит споживачів може зростати, але це не приносить прибуток. Та навпаки, збільшуючи ціну товару – попит падає. Як

ми бачимо, існує сильна залежність між ціною, попитом та прибутком. За допомогою еластичності и можемо знайти оптимальне відношення вартості та кількості продаж, що збільшить прибуток. Бачимо, що ціна є балансуєчим фактором між очікуваним попитом та прибутком, та для визначення оптимальної ціни на товар треба шукати комплексний підхід.

Необхідно визначитись з періодом для аналізу відношення ціни на попит. Для прикладу візьмемо півроку, при розрахунках це нам дозволить мінімізувати ризики інфляції та інших зовнішніх коливань ринку. Для аналізу беремо товари зі стабільним попитом та відслідковуємо коливання попиту в залежності від ціни.

Побудувавши графік, помістивши продажі товару на вертикальну вісь, ціну товару- на горизонтальну, можна побачити, що точки продаж на графіку згрупувались відносно осі X за зміною ціни. Далі визначаємо середню кількість продаж в кожній групі і виключаємо із аналізу всі одиничні продажі, як недостовірні. Отримані точки середніх продаж для кожної цінової групи можна розмістити на графіку, який покаже наявність тренду.

Далі побудуємо модель залежності прибутку від ціни товару, для цього нам потрібно визначити залежність маржі від ціни. Прибуток дорівнює залежності продаж помноженої на маржу від ціни. Тобто залежність прибутку від ціни вважаємо квадратичною регресією та побудуємо, для прикладу, її графік (рис. 1). По вертикалі – прибуток за день. По горизонталі – ціна товару. Графік починає будуватись з точки ціни без націнки, в ній отриманий прибуток рівний 0. Знаходимо точку на графіку, в якій отриманий прибуток буде максимальним і визначаємо значення оптимальної ціни.

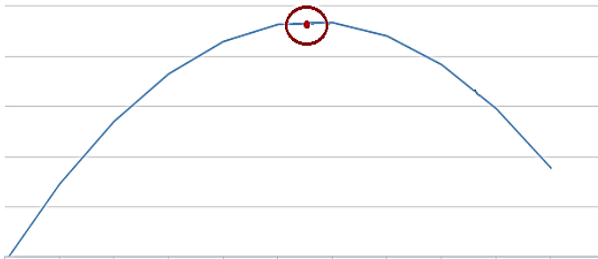

Рисунок 1 – Залежність прибутку від ціни.

Модель може показати рекомендації по зниженню ціни від поточної до оптимальної, що принесе додатковий прибуток за рахунок збільшення кількості продаж за день. Розглядати можливість підвищення ціни до

оптимальної ми не будемо, тому що при формуванні ціни необхідно враховувати багато зовнішніх факторів: ціну конкурентів, цінову політику мережі, державні рекомендації та обмеження.

Запропонований підхід по визначенню оптимальної ціни є наближеним до практики і реального стану справ у торгівлі, виключає ризики класичного підходу до цінової еластичності, який використовує тільки два показники, не враховує сезонність та інші фактори. Дана модель враховує часовий фактор, частоту, кількість і стабільність продаж. Дає можливість для самостійного аналізу за допомогою візуалізації історичних даних зміни ціни і попиту.